

PIT 2014

**z omówieniem zmian
przez ekspertów**

OFICYNA
PRAWA
POLSKIEGO

BIBLIOTEKA FINANSOWO-KSIĘGOWA

PIT 2014

**z omówieniem zmian
przez ekspertów**

Redaktor Naczelna Grupy Czasopism

Ewa Matyszewska

Redaktor prowadzący

Marek Kobyłański

Teksty ujednolicone opracował

Marek Kobyłański

Wydawca

Norbert Pawlikowski

Korekta

Zespół

ISBN: 978-83-269-2721-8

Copyright © by Wydawnictwo Wiedza i Praktyka sp. z o.o.

Wydawnictwo Wiedza i Praktyka sp. z o.o.

ul. Łotewska 9a, 03-918 Warszawa, tel. 22 518 29 29, faks 22 617 60 10

DTP: Leszek Ogrodowczyk

Druk: Miller Druk sp. z o.o.

Książka „PIT 2014 z omówieniem zmian przez ekspertów KPMG” chroniona jest prawem autorskim. Przedruk materiałów opublikowanych w książce bez zgody wydawcy jest zabroniony. Zakaz nie dotyczy cytowania publikacji z powołaniem się na źródło. Informujemy, że Państwa dane osobowe będą przetwarzane przez Wydawnictwo Wiedza i Praktyka sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie przy ul. Łotewskiej 9a w celu realizacji niniejszego zamówienia oraz do celów marketingowych – przesyłania materiałów promocyjnych dotyczących innych produktów i usług. Mają Państwo prawo do wglądu oraz poprawiania swoich danych, a także do wyrażenia sprzeciwu wobec ich przetwarzania do celów promocyjnych. Podanie danych jest dobrowolne. Zapewniamy, że Państwa dane nie będą przekazywane bez Państwa wiedzy i zgody innym podmiotom.

Spis treści

Komentarze ekspertów	5
Ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych z dnia 26 lipca 1991 r. (tekst jednolity Dz.U. z 2012 r. poz. 361) (zmiany: Dz.U. z 2011 r. nr 102, poz. 585; Dz.U. z 2012 r. poz. 362, poz. 440, poz. 596, poz. 769, poz. 1278, poz. 1342, poz. 1529, poz. 1540; Dz.U. z 2013 r. poz. 888, poz. 1036, poz. 1287, poz. 1304, poz. 1387)	11
Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów z dnia 26 sierpnia 2003 r. (Dz.U. nr 152, poz. 1475) (zmiany: Dz.U. z 2003 r. nr 224, poz. 2226; Dz.U. z 2004 r. nr 282, poz. 2807; Dz.U. z 2007 r. nr 36, poz. 229 oraz nr 140, poz. 988; Dz.U. z 2010 r. nr 252, poz. 1691; Dz.U. z 2013 r. poz. 551)	104
Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie określenia krajów i terytoriów stosujących szkodliwą konkurencję podatkową w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych z dnia 9 kwietnia 2013 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 493)	116
Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie sposobu i trybu określania dochodów osób fizycznych w drodze oszacowania oraz sposobu i trybu eliminowania podwójnego opodatkowania osób fizycznych w przypadku korekty zysków podmiotów powiązanych z dnia 10 września 2009 r. (Dz.U. z 2009 r. nr 160, poz. 1267) (zmiany: Dz.U. z 2013 r. poz. 767)	117
Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie wzoru sprawozdania o realizacji uznanej metody ustalania ceny transakcyjnej dla celów podatku dochodowego od osób fizycznych z dnia 31 maja 2006 r. (Dz.U. z 2006 r. nr 98, poz. 677)	126
Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie zaniechania poboru podatku dochodowego od niektórych dochodów podatników podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku dochodowego od osób prawnych z dnia 2 marca 2012 r. (Dz.U. z 2012 r. poz. 268)	127
Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie zaniechania poboru podatku dochodowego od niektórych rodzajów dochodów (przychodów) podatników podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku dochodowego od osób prawnych z dnia 4 listopada 2011 r. (Dz.U. nr 246, poz. 1469)	128
Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie zaniechania poboru podatku dochodowego od osób fizycznych od niektórych dochodów (przychodów) podatników podatku dochodowego od osób fizycznych z dnia 16 marca 2010 r. (Dz.U. nr 57, poz. 362)	128
Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie zaniechania poboru podatku dochodowego od niektórych rodzajów dochodów (przychodów) podatników podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku dochodowego od osób prawnych z dnia 31 grudnia 2009 r. (Dz.U. z 2010 r. nr 7, poz. 49)	129

Dochody uzyskiwane z udziałów w spółkach i akcje w spadku

Mateusz Kobyliński
*doradca podatkowy,
dyrektor w KPMG*

Zmiany, które od początku tego roku obowiązują w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych, mają w dużej mierze charakter dostosowujący i są konsekwencją upodmiotowienia na gruncie podatków dochodowych spółki komandytowo-akcyjnej. Liczba zmian w ustawie o PIT jest spora, jednakże wiele z nich ma charakter redakcyjny. Wiele zmian ma na celu dostosowanie treści istniejących dotychczas przepisów do zaproponowanego w ustawie zmieniającej nazewnictwa.

Nowela wprowadza definicję pojęcia „spółka”, niezbędnej wskutek objęcia opodatkowaniem podatkiem dochodowym od osób prawnych spółek komandytowo-akcyjnych (SKA). W celu ograniczenia liczby zmian aktu prawnego w związku z objęciem SKA zakresem podmiotowym ustawy o CIT, rozszerzono i doprecyzowano dotychczasowe rozumienie pojęć „udziału (akcji)”, „kapitału zakładowego”, „udziału w zyskach osób prawnych”, „objęcie udziału (akcji)” oraz „wspólnika”, rozciągając tym samym dotychczasowy zakres znaczeniowy tych pojęć na SKA. W treści znowelizowanych przepisów zdefiniowano również pojęcie „spółki niebędącej osobą prawną”, oznaczające spółkę niebędącą podatnikiem podatku dochodowego.

Nowe regulacje nie dotyczą dużej liczby podatników. Największe modyfikacje dotyczą: sposobu traktowania na gruncie przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych przychodów uzyskiwanych z udziału w SKA oraz

sposobu traktowania otrzymanych w spadku lub darowiźnie papierów wartościowych, udziałów i jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych.

Można natomiast wyrazić pewne ubolewanie, że ustawodawca nie pokusił się o wykorzystanie nowelizacji przepisów do uregulowania popularnych kwestii budzących liczne wątpliwości, nie tylko wśród podatników, ale również wśród organów podatkowych i składów orzekających sądów administracyjnych, przejawiających się w bardzo rozbieżnych podejściach w wydawanych interpretacjach przepisów prawa podatkowego i wyrokach. Zaliczyć do nich można choćby problematykę opodatkowania (lub nie) pewnych świadczeń uzyskiwanych przez podatników od pracodawcy (np. kwestie uczestniczenia w imprezach integracyjnych) czy świadczenia uzyskiwane w ramach różnego rodzaju programów motywacyjnych opartych m.in. na przyznawaniu akcji spółek.

Zmiany w opodatkowaniu spółek komandytowo-akcyjnych

Wojciech Piotrowski
*doradca podatkowy,
starszy menedżer w KPMG*

Ustawą z 8 listopada 2013 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku tonazowym wprowadzone zostały w życie regulacje zmieniające zasady opodatkowania spółek komandytowo-akcyjnych („SKA”) i ich wspólników. W pierwotnym projekcie Ministerstwa Finansów zmiany te miały również objąć spółki komandytowe. Nowe regulacje – wprawdzie nie dotyczą dużej liczby podatników – mają charakter systemowy i z tego względu budzą duże zainteresowanie, zwłaszcza wobec wzrostu w ostatnich latach zainteresowania SKA jako przyjazną podatkowo formą inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej.

Przedkładając projekt nowelizacji, Ministerstwo Finansów uzasadniło jej potrzebę dążeniem do „zapewnienia pełniejszej realizacji, wywodzonej z art. 84 Konstytucji RP, zasady sprawiedliwości podatkowej w zakresie związanym z pro-

wadzeniem działalności gospodarczej”. Autorzy nowelizacji nie kryli także, że zmiana przepisów wymierzona jest wprost w działania mające charakter optymalizacji podatkowej, która ich zdaniem nie powinna mieć miejsca, gdyż „przyznawanie

określonych preferencji podatkowych czy też wprowadzanie specjalnych zasad opodatkowania jest rolą ustawodawcy i stanowi przejaw kreowanej przez niego polityki podatkowej”.

Transparentność podatkowa

Istotą zmiany jest objęcie SKA podatkiem dochodowym od osób prawnych (CIT). Nowelizacja likwiduje istniejącą do tej pory regułę, według której podatkiem CIT objęte były wyłącznie spółki, które na gruncie prawa spółek posiadają osobowość prawną, czyli spółki kapitałowe (spółka z o.o. i spółka akcyjna), natomiast spółki osobowe, będące jednostkami niemającymi osobowości prawnej, nie były podatnikami podatku dochodowego, lecz podatnikami byli ich wspólnicy (transparentność podatkowa).

Od 1 stycznia 2014 roku SKA, choć na gruncie prawa spółek są spółkami osobowymi niemającymi osobowości prawnej, są objęte podatkiem CIT na równi ze spółkami kapitałowymi. Spółki SKA, których rok obrotowy nie pokrywa się z rokiem kalendarzowym, objęte zostaną podatkiem CIT, poczynając od pierwszego dnia roku obrotowego tej spółki rozpoczynającego się po 31 grudnia 2013 r. Jednakże jeżeli SKA powstała lub dokonała zmiany roku obrotowego po 11 grudnia 2013 r. (14 dni po ogłoszeniu nowelizacji w Dzienniku Ustaw), miała obowiązek rozpocząć nowy rok podatkowy (jako podatnik CIT) z dniem 1 stycznia 2014 r.

W art. 5a pkt 28 ustawy o PIT wprowadzono definicję „spółki”, która obejmuje:

- spółkę kapitałową (w tym także spółkę europejską),
- spółkę kapitałową w organizacji,
- spółkę komandytowo-akcyjną,
- spółkę niemającą osobowości prawnej mającą siedzibę lub zarząd w innym państwie, jeżeli zgodnie z przepisami prawa podatkowego tego innego państwa jest traktowana jak osoba prawna i podlega w tym państwie opodatkowaniu od całości swoich dochodów bez względu na miejsce ich osiągnięcia.

Rozliczenie dochodu

Podobnie jak w spółkach z o.o. i akcyjnych podatkiem CIT objęty jest dochód SKA już w chwili jego wypracowania przez spółkę. Od dochodu tego spółka jest obowiązana płacić w ciągu roku zaliczki oraz rozliczyć go w zeznaniu CIT po zakończeniu roku. Odrębnym w skutkach podatkowych zdarzeniem jest natomiast wypłata zysku wspólnikom. W tym zakresie ustawodawca zróżnicował sytuację komplementariuszy oraz akcjonariuszy SKA.

Akcjonariusz SKA, zgodnie z przepisami Kodeksu spółek handlowych, jest wspólnikiem, którego sytuację prawną determinują w dużej mierze przepisy o spółkach akcyjnych, zwłaszcza te, które dotyczą akcji, kapitału zakładowego i wkładów akcjonariuszy. Efektem takiego ukształtowania statusu akcjonariusza jest to, że na gruncie podatku dochodowego przychód (dochód) akcjonariusza podlega opodatkowaniu w dniu otrzymania dywidendy wypłacanej na podstawie uchwały walnego zgromadzenia o podziale zysku. Potwierdził to Naczelny Sąd Administracyjny w uchwale z 20 maja 2013 r. (sygn. akt II FPS 6/12). Co istotne, do końca 2013 r. przychód ten traktowany był jako przychód z pozarolniczej

działalności gospodarczej, co również potwierdziła przedmiotowa uchwała NSA.

Udział w zyskach

Od 1 stycznia 2014 r. w ustawie o PIT zdefiniowane zostały dodatkowo pojęcia:

- „udziału (akcji)”, które oznacza również ogół praw i obowiązków wspólnika SKA,
- „udziału w zyskach osób prawnych”, które oznacza również udział w zyskach SKA.

Udział w zyskach SKA obejmuje nie tylko dywidendy wypłacane akcjonariuszom oraz zyski wypłacane komplementariuszom, ale również:

- dochód z umorzenia akcji lub wystąpienia ze spółki lub innej formy zmniejszenia udziału kapitałowego wspólnika w spółce;
- dochód z wystąpienia ze spółki;
- wartość majątku otrzymanego w związku z likwidacją spółki;
- dochód przeznaczony na podwyższenie kapitału zakładowego;
- wartość niepodzielonych zysków w spółce w przypadku przekształcenia tej spółki w spółkę niebędącą osobą prawną (np. spółkę jawną);
- odsetki od udziału kapitałowego wypłacane na rzecz wspólnika przez spółkę.

Podwójne opodatkowanie

W odniesieniu do akcjonariusza SKA oznacza to, że przychód uzyskany tytułem dywidendy od SKA traktowany jest obecnie jako przychód z kapitałów pieniężnych opodatkowany podatkiem zryczałtowanym 19%, pobieranym „u źródła” bez prawa pomniejszenia o koszty uzyskania przychodów. W odniesieniu do akcjonariuszy zasada ta ma zastosowanie zarówno do zysków wypracowanych przez SKA przed wejściem w życie nowelizacji, jak i po jej wejściu w życie. Przy czym w tym drugim przypadku wypłata na rzecz komandytariusza będzie pochodzić z zysku już opodatkowanego podatkiem CIT. Będziemy zatem mieli do czynienia z podwójnym opodatkowaniem w sensie ekonomicznym, co oznacza, że faktyczne obciążenie podatkowe zysku akcjonariusza będzie się kształtować na poziomie ok. 34%, wg rachunku: $19\% \times 100 + 19\% \times (100 - 19\%)$.

Zróżnicowanie podatników

Nowelizacja wprowadza ponadto istotne zróżnicowanie sytuacji podatkowej akcjonariuszy i komplementariuszy, w zakresie poziomu obciążenia podatkowego. W spółce komandytowo-akcyjnej komplementariusz to wspólnik, któremu ustawa powierza prawo i obowiązek reprezentowania spółki. Za zobowiązania spółki wobec wierzycieli komplementariusz odpowiada bez ograniczenia. W zakresie sytuacji prawnej komplementariusza Kodeks spółek handlowych odsyła wprost do przepisów dotyczącej spółki jawnej i jej wspólników.

Zapewne właśnie z uwagi na te cechy komplementariusza, ustawodawca postanowił „uchronić” go przed wyżej opisanym efektem podwójnego opodatkowania. Zasadniczo – podobnie jak w przypadku akcjonariuszy – ustawa stanowi, że dochód komplementariusza z udziału w zysku SKA stano-

wi dochód z kapitałów pieniężnych, podlegający opodatkowaniu tak jak dywidendy i inne przychody z tytułu udziału w zyskach osób prawnych, podatkiem według zryczałtowanej stawki 19% pobieranym u źródła w chwili wypłaty. W odniesieniu do komplementariuszy zasada ta ma zastosowanie do wypłat zysku wypracowanego przed dniem, w którym SKA stała się podatnikiem podatku CIT.

Dodatkowo dla komplementariuszy SKA wprowadzony został mechanizm, zgodnie z którym zryczałtowany 19-procentowy podatek pobierany u źródła od wypłacanych kwot tytułem udziału w zysku podlega pomniejszeniu o „kwotę odpowiadającą iloczynowi procentowego udziału komplementariusza w zysku tej spółki i podatku należnego od dochodu tej spółki, obliczonego zgodnie z art. 19 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, za rok podatkowy, z którego przychód z tytułu udziału w zysku został uzyskany”. Ponadto zastrzeżono, że kwota pomniejszenia nie może przekroczyć kwoty podatku.

Wyżej opisana „ochrona” przed podwójnym opodatkowaniem jest ograniczona w czasie, bowiem prawo do pomniejszenia podatku komplementariusz może zrealizować w okresie pięciu lat podatkowych, licząc od końca roku podatkowego następującego po roku, w którym zysk został osiągnięty.

Zredukowanie daniny

Należy zauważyć, że to, co określa się jako „pomniejszenie podatku”, ma w istocie prowadzić do zredukowania podatku do zera. Można to zilustrować na następującym przykładzie obliczenia podatku komplementariusza, którego prawo do udziału w zysku spółki SKA wynosi 30%.

W roku 2014 spółka SKA osiągnęła dochód w wys. 700.000 zł. Od dochodu tego zapłaciła podatek CIT – 133.000 zł ($700.000 \times 19\%$), z czego na komplementariusza przypada 30%, tj. 39.900 zł podatku.

Pozostały po opodatkowaniu dochód netto w kwocie 567.000 zł postanowiono wypłacić wspólnikom. Kwota dochodu netto przypadająca do wypłaty komplementariuszowi jako „dywidenda” to 170.100 zł ($567.000 \times 30\%$). Podatek od tej kwoty obliczony według stawki 19% wynosi 32.319 zł. Spółka, działając jako płatnik, dokonuje pomniejszenia. Z uwagi na to, że przypadająca na komplementariusza kwota podatku CIT (39.900 zł) jest wyższa niż podatek od „dywidendy” (32.319 zł), podatek efektywnie wyniesie 0 zł.

Jak wynika z powyższego przykładu, komplementariusz uzyska dochód, od którego faktycznie sam nie zapłaci podatku PIT. Takie rozwiązanie tylko z pozoru jest dla komplementariusza korzystne. Po pierwsze, dochód SKA przypadający na komplementariusza zostanie efektywnie opodatkowany podatkiem CIT.

Mniej uprawnień i przywilejów

Po drugie, sytuacja komplementariusza SKA będącego osobą fizyczną w 2014 roku w porównaniu z jego sytuacją do końca 2013 roku, a także sytuacją komplementariusza spółki komandytowej, czy też wspólnika spółki jawnej, ulegnie zdecydowanemu pogorszeniu.

Utraci on bowiem szereg uprawnień i przywilejów, jakie wiąza się z rozliczaniem przychodu z pozarolniczej działalności gospodarczej, w związku z przemianowaniem źródła jego przychodu na przychody z kapitałów pieniężnych. W szczególności komplementariusz utraci:

- prawo wyboru opodatkowania według stawki liniowej 19 % albo według skali;
- prawo rozliczenia straty w składanym zeznaniu podatkowym (przy czym na mocy przepisów przejściowych stratę z udziału w spółce SKA, poniesioną przed 1 stycznia 2014 r. komplementariusz może odliczyć od przychodu z kapitałów pieniężnych, uzyskanego z udziału w tejże spółce po wejściu w życie nowych przepisów – w proporcji, w jakiej przychody z udziału w tej spółce pozostawały w ogólnej kwocie przychodów z działalności gospodarczej);
- prawo do efektywnego skompensowania zysku z jednej działalności ze stratą z innej – w ramach tego samego źródła przychodów, jeżeli prowadzi więcej niż jedną działalność gospodarczą (np. samodzielnie oraz w formie spółki jawnej);
- prawo obniżenia podstawy opodatkowania o zapłacone składki na ubezpieczenia społeczne;
- prawo obniżenia podatku o składki na ubezpieczenie zdrowotne;
- w przypadku wyboru opodatkowania według skali – prawo rozliczenia się wspólnie z małżonkiem lub jako osoba samotnie wychowująca dzieci;
- w przypadku wyboru opodatkowania według skali – prawo do skorzystania z innych ulg i odliczeń, w tym z tzw. ulgi na dzieci;
- prawo do przeznaczenia 1% podatku na wybraną przez siebie organizację pożytku publicznego.

Wyżej opisane uprawnienia przysługują wszystkim osobom fizycznym prowadzącym działalność gospodarczą tak samodzielnie, jak i w formie dowolnej spółki osobowej. Przysługiwały one do końca 2013 roku także komplementariuszowi SKA, który z 1 stycznia 2014 r. prawa te utracił (chyba że posiada inne źródła dochodów).

W związku z przekwalifikowaniem dochodów uzyskiwanych przez wspólników SKA na dochody z udziału w zyskach osób prawnych sama spółka SKA uzyskała status płatnika podatku PIT w odniesieniu do tych dochodów. Jest ona zatem zobowiązana pobierać zryczałtowany podatek dochodowy (z uwzględnieniem pomniejszenia, do którego są uprawnieni komplementariusze).

Zbycie papierów wartościowych otrzymanych w spadku

Arkadiusz Gliniecki
doradca podatkowy,
starszy menedżer w KPMG

Nowelizacja ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, która weszła w życie 1 stycznia 2014 r., przewiduje kilka kluczowych zmian dotyczących akcji, udziałów papierów wartościowych oraz jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych, które są przedmiotem spadku albo darowizny. Zmiany dotyczą głównie trzech przepisów: zmiana art. 21 ust. 1 pkt 105 i art. 24 ust. 5d ustawy oraz dodanie art. 22 ust. 1m ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Od 1 stycznia 2014 r. art. 21 punkt 105 ustawy o PIT otrzymał brzmienie: „zwalnia się z podatku dochód uzyskany ze zbycia udziałów w spółce kapitałowej, papierów wartościowych oraz tytułów uczestnictwa w funduszach kapitałowych, otrzymanych w drodze darowizny – w części odpowiadającej kwocie zapłaconego podatku od spadków i darowizn”. W poprzednio obowiązującej wersji tego przepisu wolna od podatku PIT była kwota odpowiadająca kwocie zapłaconego podatku od spadków i darowizn – zarówno w przypadku spadku, jak i darowizny. W nowym brzmieniu tego przepisu tylko w przypadku darowanych walorów wolna od podatku PIT będzie kwota będąca równowartością zapłaconego podatku od spadków i darowizn. Z drugiej strony, w poprzednio obowiązującej wersji ustawy (do końca 2013 roku), zwolniony dochód dotyczył jedynie akcji i udziałów w spółkach kapitałowych, podczas gdy od 2014 roku równowartość kwoty zapłaconego podatku od spadków i darowizn będzie zwolniona z PIT również w przypadku darowanych innych papierów wartościowych oraz jednostek uczestnictwa w funduszach kapitałowych.

Zapłacony podatek od spadków i darowizn waha się od 0% (zwolnienie) do maksymalnie 20% (wysoka wartość darowizn, gdy obdarowanym jest osoba z tzw. III grupy podatkowej w podatku od spadków i darowizn). W kręgu najbliższej rodziny (małżonek, wstępni, zstępni, rodzeństwo, pasierb, ojczym, macocha) opodatkowanie nie występuje pod pewnymi warunkami (zgłoszenie w urzędzie skarbowym faktu darowizny w ciągu 6 miesięcy od dnia powstania obowiązku podatkowego lub zawarcie jej przed notariuszem) – niezależnie od przedmiotu i wartości darowizny.

Sprzedż akcji

Kolejna i ważna zmiana dotyczy zbycia otrzymanych w drodze spadku akcji, udziałów, papierów wartościowych (np. obligacji), a także jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych. Zgodnie z nowo dodanym przepisem art. 22 ust. 1m: „w przypadku odpłatnego zbycia udziałów w spółce kapitałowej oraz papierów wartościowych, wykupu przez emitenta papierów wartościowych albo odkupienia (umorzenia) tytułów uczestnictwa w funduszach kapitałowych, a także zwrotu wkładów albo udziałów w spółdzielni, nabytych przez podatnika w drodze spadku, kosztami uzyskania przychodu są wydatki poniesione przez spadkodawcę w celu objęcia lub

nabycia tych udziałów w spółce kapitałowej oraz papierów wartościowych, udziałów albo wkładów w spółdzielni, a także na nabycie tych tytułów uczestnictwa w funduszach kapitałowych”.

Przepis ten jest novum, a powodem jego wprowadzenia był brak jednolitego podejścia organów podatkowych i sądów w kwestii możliwości pomniejszenia przez spadkobierców przychodów ze zbycia udziałów albo wkładów w spółdzielni, udziałów (akcji) w spółkach mających osobowość prawną oraz innych papierów wartościowych, a także tytułów uczestnictwa lub jednostek uczestnictwa w funduszach kapitałowych, o koszty poniesione na ich nabycie przez spadkodawców. Interpretacje i orzeczenia sądów w tym zakresie nie były jednolite. Występował zatem brak pewności obrotu prawnego, uzależniony od wyroków sądów oraz interpretacji organów administracji podatkowej – co wpływało niekorzystnie na postrzeganie przez inwestorów przedmiotowej kategorii inwestycji. Ponadto podatnicy mogli powziąć wątpliwość, czy zasada sukcesji podatkowej wynikająca z art. 97 Ordynacji podatkowej będzie miała zastosowanie w przypadku zbycia udziałów albo wkładów w spółdzielni, udziałów (akcji) w spółkach mających osobowość prawną oraz innych papierów wartościowych, a także tytułów uczestnictwa lub jednostek uczestnictwa w funduszach kapitałowych – będących przedmiotem dziedziczenia (spadku).

Równe traktowanie spadkobierców

Powyższa zmiana odnosi się głównie do nierównowagi sytuacji spadkobierców w zależności od rodzaju dziedziczonych aktywów (naruszenie zasady równości opodatkowania). W sytuacji objęcia spadku w postaci np. lokaty bankowej obowiązek podatkowy dotyczył tylko odsetek od tej lokaty. W sytuacji dziedziczenia akcji czy udziałów obowiązek podatkowy w przypadku zbycia tych aktywów dotyczył całości wartości sprzedaży bez uwzględniania kosztów nabycia tych aktywów przez spadkobiercę.

Istotną przesłanką wprowadzenia tejże zmiany był zapewne również rodzący się problem spadkobierców akcjonariuszy sprywatyzowanych spółek Skarbu Państwa. W przypadku braku wprowadzenia zmiany (art. 22 ust. 1m znowej ustawy) tacy spadkobiercy nie mieliby prawa pomniejszenia

przychodu ze zbycia odziedziczonych akcji o koszty ich nabycia poniesione przez spadkodawców.

Umożliwienie zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów wydatków poniesionych na nabycie udziałów (akcji) albo wkładów w spółdzielni, innych papierów wartościowych niż akcje oraz tytułów uczestnictwa lub jednostek uczestnictwa w funduszach kapitałowych przez spadkodawcę nie uzasadnia (według ustawodawcy) utrzymywania zwolnienia z art. 21 ust. 105 w odniesieniu do dochodów spadkobiercy. Jak wskazano wyżej, kwota odpowiadająca równowartości kwoty zapłaconego podatku od spadków i darowizn będzie zwolniona z PIT tylko w przypadku zbycia darowanych akcji lub innych walorów – a nie tych, które były przedmiotem spadku.

Koszty przy umorzeniu

Ostatnia ważna zmiana dotyczy art. 24 ust. 5d ustawy – czyli kwestii przymusowego umorzenia darowanych udziałów lub akcji. Zgodnie z brzmieniem tego przepisu obowiązującym od 1 stycznia 2014 r. „dochodem z umorzenia jest nadwyżka przychodu otrzymanego w związku z umorzeniem nad kosztami uzyskania przychodu obliczonymi zgodnie z art. 22 ust. 1f albo 1h, albo art. 23 ust. 1 pkt 38 ustawy; jeżeli nabycie nastąpiło w drodze spadku lub darowizny, kosztami uzyskania przychodu są wydatki poniesione przez spadkodawcę lub darczyńcę na nabycie tych udziałów lub akcji”.

Zgodnie z przepisami ustawy obowiązującymi do końca 2013 r., jeżeli nabycie udziałów lub akcji następowało w drodze spadku lub darowizny, koszty uzyskania przychodu w momencie przymusowego umorzenia tych akcji/udziałów określano do wysokości wartości tych akcji i udziałów z dnia nabycia spadku lub darowizny. W praktyce więc w przypadku darowania udziałów pomiędzy członkami najbliższej rodziny w rozumieniu ustawy o podatku od spadków i darowizn (małżonek, wstępni, zstępni, rodzeństwo, pasierb, ojczym, macocha) podatek od spadków i darowizn nie był uiszczany (pod pewnymi technicznymi warunkami, o których wspomniano powyżej). Tak więc w momencie przymusowego umorzenia darowanych udziałów/akcji rynkowa wartość tych udziałów bądź akcji była kosztem uzyskania przychodu – w skrajnym przypadku dochód wynosił zero (przychód równał się kosztowi uzyskania przychodu) i opodatkowanie PIT nie występowało. Taką interpretację tego przepisu potwierdzały również organy podatkowe w swoich interpretacjach – zarówno w odniesieniu do akcji/udziałów w spółkach polskich, jak i zagranicznych.

Zgodnie z nowelizacją art. 24 ust. 5d ustawy, począwszy od 1 stycznia 2014 r., nawet w przypadku darowania udziałów/akcji członkom najbliższej rodziny (gdy obowiązek uiszczenia podatku od spadków i darowizn nie wystąpi), kosztem uzyskania przychodu w momencie przymusowego umorzenia tych udziałów/akcji będą jedynie wydatki poniesione przez spadkodawcę lub darczyńcę na nabycie tychże udziałów lub akcji.

Ustawa

z dnia 26 lipca 1991 r.

o podatku dochodowym od osób fizycznych

(tekst jednolity Dz.U. z 2012 r. poz. 361)

(zmiany: Dz.U. z 2011 r. nr 102, poz. 585; Dz.U. z 2012 r. poz. 362, poz. 440, poz. 596, poz. 769, poz. 1278, poz. 1342, poz. 1529, poz. 1540; Dz.U. z 2013 r. poz. 888, poz. 1036, poz. 1287, poz. 1304, poz. 1387)¹

Spis treści

Rozdział 1. Podmiot i przedmiot opodatkowania (art. 1–9a)	str. 11
Rozdział 2. Źródła przychodów (art. 10–20a)	str. 18
Rozdział 3. Zwolnienia przedmiotowe (art. 21)	str. 25
Rozdział 4. Koszty uzyskania przychodów (art. 22–23)	str. 36
Rozdział 4a. Opodatkowanie stron umowy leasingu (art. 23a–23l)	str. 53
Rozdział 5. Szczególne zasady ustalania dochodu (art. 24–25a)	str. 56
Rozdział 6. Podstawa obliczenia i wysokość podatku (art. 26–30e)	str. 64
Rozdział 7. Pobór podatku lub zaliczek na podatek przez płatników (art. 31–44b)	str. 75
Rozdział 8. Zeznania podatkowe (art. 45–45c)	str. 89
Rozdział 9. Zmiany w przepisach obowiązujących (art. 46–51)	str. 91
Rozdział 10. Przepisy przejściowe i końcowe (art. 52–58)	str. 91

Rozdział 1

Podmiot i przedmiot opodatkowania

Art. 1. [Zakres ustawy] Ustawa reguluje opodatkowanie podatkiem dochodowym dochodów osób fizycznych.

Art. 2. [Wyłączenia przedmiotowe] 1. Przepisów ustawy nie stosuje się do:

- 1) przychodów z działalności rolniczej, z wyjątkiem przychodów z działów specjalnych produkcji rolnej;
- 2) przychodów z gospodarki leśnej w rozumieniu ustawy o lasach;²
- 3) przychodów podlegających przepisom o podatku od spadków i darowizn;
- 4) przychodów wynikających z czynności, które nie mogą być przedmiotem prawnie skutecznej umowy;
- 5) przychodów z tytułu podziału wspólnego majątku małżonków w wyniku ustania lub ograniczenia małżeńskiej wspólności majątkowej oraz przychodów z tytułu wyrównania dorobków po ustaniu rozdzielnosci majątkowej małżonków lub śmierci jednego z nich;
- 6) przychodów (dochodów) przedsiębiorcy żeglugowego opodatkowanych na zasadach wynikających z ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o podatku tonażowym (Dz.U.

Nr 183, poz. 1353, z 2008 r. Nr 209, poz. 1316 oraz z 2012 r. poz. 1540), z zastrzeżeniem art. 24a ust. 1a³

7) świadczeń na zaspokojenie potrzeb rodziny, o których mowa w art. 27 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, objętych wspólnością majątkową małżeńską.

2. Działalnością rolniczą, w rozumieniu ust. 1 pkt 1, jest działalność polegająca na wytwarzaniu produktów roślinnych lub zwierzęcych w stanie nieprzetworzonym (naturalnym) z własnych upraw albo hodowli lub chowu, w tym również produkcja materiału siewnego, szkółkarskiego, hodowlanego oraz reprodukcyjnego, produkcja warzywnicza gruntowa, szklarniowa i pod folią, produkcja roślin ozdobnych, grzybów uprawnych i sadownicza, hodowla i produkcja materiału zrodowego zwierząt, ptactwa i owadów użytkowych, produkcja zwierzęca typu przemysłowo-fermowego oraz hodowla ryb, a także działalność, w której minimalne okresy przetrzymywania zakupionych zwierząt i roślin, w trakcie których następuje ich biologiczny wzrost, wynoszą co najmniej:

- 1) miesiąc – w przypadku roślin,
- 2) 16 dni – w przypadku wysokointensywnego tuczu specjalizowanego gęsi lub kaczek,
- 3) 6 tygodni – w przypadku pozostałego drobiu rzeźnego,
- 4) 2 miesiące – w przypadku pozostałych zwierząt – licząc od dnia nabycia.

¹ W tekście ujednoliconym przez redakcję **pogrubioną czcionką** wyróżniono zmiany, które weszły w życie 1 stycznia 2014 r. na podstawie ustawy z 15 kwietnia 2011 r. o zmianie ustawy o rachunkowości oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. nr 102, poz. 585 ze zm.), ustawy z 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz.U. z 2013 r. poz. 888), ustawą z 27 września 2013 r. o pomocy państwa w nabyciu pierwszego mieszkania przez młodych ludzi (Dz.U. z 2013 r. poz. 1304 ze zm.) oraz ustawy z 8 listopada 2013 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku tonażowym (Dz.U. z 2013 r. poz. 1387). Uwzględniono obowiązujące w 2014 roku stawki norm szacunkowych dochodu rocznego z działów specjalnych produkcji rolnej, które wynikają z rozporządzenia Ministra Finansów z 19 września 2013 r. (Dz.U. z 2013 r., poz. 1171). *Kursywą* zostały zaznaczone odnośniki do uchylonych innych aktów prawnych. Hasła w klamrach pochodzą od redakcji.

² Art. 2 ust. 1 pkt 2 zmieniony ustawą z 24 października 2012 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2012 r. poz. 1278) przez wykreślenie wyrazów „oraz ustawy o przeznaczeniu gruntów rolnych do zalesienia”. Zmiana weszła w życie 1 stycznia 2013 r.

³ Art. 2 ust. 1 pkt 6 zmieniony ustawą z 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o podatku tonażowym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2012 r. poz. 1540). Zmiana weszła w życie 1 stycznia 2013 r.

3. Działami specjalnymi produkcji rolnej są: uprawy w szklarniach i ogrzewanych tunelach foliowych, uprawy grzybów i ich grzybni, uprawy roślin „in vitro”, fermowa hodowla i chów drobiu rzeźnego i nieśnego, wylęgarnie drobiu, hodowla i chów zwierząt futerkowych i laboratoryjnych, hodowla dżdżownic, hodowla entomofagów, hodowla jedwabników, prowadzenie pasiek oraz hodowla i chów innych zwierząt poza gospodarstwem rolnym.
- 3a. Nie stanowią działów specjalnych produkcji rolnej uprawy, hodowla i chów zwierząt w rozmiarach nieprzekraczających wielkości określonych w załączniku nr 2 do ustawy, zwanym „załącznikiem nr 2”.
4. Ilekroć w ustawie jest mowa o gospodarstwie rolnym, oznacza to gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów ustawy o podatku rolnym.
5. (uchylony).

Art. 3. [Nieograniczony obowiązek podatkowy] 1. Osoby fizyczne, jeżeli mają miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, podlegają obowiązkowi podatkowemu od całości swoich dochodów (przychodów) bez względu na miejsce położenia źródeł przychodów (nieograniczony obowiązek podatkowy).

- 1a. Za osobę mającą miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uważa się osobę fizyczną, która:
- 1) posiada na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej centrum interesów osobistych lub gospodarczych (ośrodek interesów życiowych) lub
  - 2) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dłużej niż 183 dni w roku podatkowym.
2. (uchylony).
- 2a. Osoby fizyczne, jeżeli nie mają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsca zamieszkania, podlegają obowiązkowi podatkowemu tylko od dochodów (przychodów) osiąganych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (ograniczony obowiązek podatkowy).
- 2b. Za dochody (przychody) osiągane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uważa się w szczególności dochody (przychody) z:
- 1) pracy wykonywanej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej oraz spółdzielczego stosunku pracy, bez względu na miejsce wypłaty wynagrodzenia;
  - 2) działalności wykonywanej osobiście na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, bez względu na miejsce wypłaty wynagrodzenia;
  - 3) działalności gospodarczej prowadzonej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
  - 4) położonej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nieruchomości, w tym ze sprzedaży takiej nieruchomości.
3. Od podatku dochodowego od dochodu uzyskanego ze źródeł przychodów położonych za granicą wolni są członkowie personelu przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych oraz inne osoby korzystające z przywilejów i immunitetów dyplomatycznych lub konsularnych na podstawie umów lub powszechnie uznanych zwyczajów międzynarodowych, jak również członkowie ich rodzin pozostający z nimi we wspólnocie domowej, jeżeli nie są obywatelami polskimi i nie mają stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 4. (uchylony).

Art. 4a. [Umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania] Przepisy art. 3 ust. 1, 1a, 2a i 2b stosuje się z uwzględnieniem umów w sprawie unikania podwójnego opodatkowania, których stroną jest Rzeczpospolita Polska.

Art. 5. [Terytorium Polski] Za terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w rozumieniu ustawy uważa się również znajdującą się poza morzem terytorialnym wyłączną strefę ekonomiczną, w której Rzeczpospolita Polska na podstawie prawa wewnętrznego i zgodnie z prawem międzynarodowym wykonuje prawa odnoszące się do badania i eksploatacji dna morskiego i jego podglebia oraz ich zasobów naturalnych.

Art. 5a. [Słownik] Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) inwestycjach – oznacza to środki trwałe w budowie w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o rachunkowości”;
- 2) składnikach majątkowych – oznacza to aktywa w rozumieniu ustawy o rachunkowości pomniejszone o przejęte długi funkcjonalnie związane z prowadzoną działalnością gospodarczą zbywcy, o ile długi te nie zostały uwzględnione w cenie nabycia, o której mowa w art. 22g ust. 3;
- 3) przedsiębiorstwie – oznacza to przedsiębiorstwo w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego;
- 4) zorganizowanej części przedsiębiorstwa – oznacza to organizacyjnie i finansowo wyodrębniony w istniejącym przedsiębiorstwie zespół składników materialnych i niematerialnych, w tym zobowiązania, przeznaczonych do realizacji określonych zadań gospodarczych, który zarazem mógłby stanowić niezależne przedsiębiorstwo samodzielnie realizujące te zadania;
- 5) Ordynacji podatkowej – oznacza to ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2005 r., Nr 8, poz. 60, z późn. zm.);
- 6) działalności gospodarczej albo pozarolniczej działalności gospodarczej – oznacza to działalność zarobkową:
  - a) wytwórczą, budowlaną, handlową, usługową,
  - b) polegającą na poszukiwaniu, rozpoznawaniu i wydobywaniu kopalin ze złóż,
  - c) polegającą na wykorzystywaniu rzeczy oraz wartości niematerialnych i prawnych
 – prowadzoną we własnym imieniu bez względu na jej rezultat, w sposób zorganizowany i ciągły, z której uzyskane przychody nie są zaliczane do innych przychodów ze źródeł wymienionych w art. 10 ust. 1 pkt 1, 2 i 4–9;
- 7) ustawie o rehabilitacji zawodowej – rozumie się przez to ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz o zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, Nr 171, poz. 1016, Nr 209, poz. 1243 i 1244 i Nr 291, poz. 1707);
- 8) urzędzie skarbowym – oznacza to urząd skarbowy, którym kieruje odpowiednio właściwy dla podatnika lub płatnika naczelnik urzędu skarbowego;